

## TIETOPAKETTI PLASMANLUOVUTTAJALLE

Afereesiluovutuksessa on mahdollista luovuttaa vain tietty osa verestä, jolloin laite kerää esimerkiksi plasman (plasmafereesi), ja palauttaa muut osat takaisin luovuttajan verenkiertoon.

Luovutettua plasmaa käytetään plasmalääkkeiden raaka-aineena. Plasman ainesosista voidaan valmistaa erityyppisiä lääkkeitä, kuten hyytymistekijöitä verenvuototautipotilaille ja lääkkeitä vasta-ainepuutospotilaille sekä palovamma- ja sokkipotilaille.

### Plasmanluovuttajan erityisedellytykset

- Luovuttajan tulee painaa vähintään 60 kiloa.
- Luovuttajan painoindeksi (BMI) saa olla korkeintaan 40.
- Afereesiluovutusten välin tulee olla vähintään 14 vrk.
- Afereesiluovutuksen ja kokoverenluovutuksen välin tulee olla miehillä vähintään 30 vrk ja naisilla 45 vrk.
- Plasmaa voi luovuttaa enintään 25 kertaa vuodessa.
- Luovuttaja punnitaan paikan päällä ja pituus kysytään, jotta plasmaa osataan ottaa juuri sopiva määrä.
- Plasmanluovutuksessa osaa niistä luovuttajakriteereistä, jotka koskevat kokoverenluovutusta ei tarvitse huomioida. Näitä kriteerejä kartoittavat kysymykset (ulkomailla matkustaminen tai asuminen) on merkitty terveyskyselyssä erikseen merkinnällä "ei merkitystä plasmanluovutuksessa".

### Plasmanluovutus

- Plasmanluovutukseen varataan aina aika etukäteen.
- Ennen plasmanluovutusta tulee juoda riittävästi ja syödä kevyesti. Suosittelemme juomaan hyvin jo plasmanluovutusta edeltävänä päivänä (yhteensä noin 2 litraa vettä tai siihen verrattavaa nestettä) sekä vähintään puoli litraa paria tuntia ennen plasmanluovutusta.
- Plasmaa luovutetaan 500-850 ml painosta, pituudesta, sukupuolesta sekä aiemmista luovutuskerroista riippuen.
- Luovutus kestää noin 45 min.
- Voit pyytää luovutuksen keskeyttämistä missä vaiheessa tahansa.
- Luovutuksessa menettämäsi plasma korvautuu noin viikon aikana ja luovutuksen lopuksi saat nesteen menetystä korvaavaa keittosuolaliuosta suoneen tiputettuna.
- Plasmanluovutuksessa raudan menetys on vähäisempää kuin kokoverenluovutuksessa. Riskiryhmille annetaan tarvittaessa rautalisää luovutuksen yhteydessä. Verenluovuttajan on tärkeää saada myös ravinnosta riittävästi rautaa.
- Afereesilaitteiston kertakäyttöisistä muoviosista liukenee luovuttajan verenkiertoon pieni määrä muovinpehmennin DEHP:tä. Suurimmatkin mitatut DEHP-saannit luovutuspäivänä ovat kuitenkin alle puolet viranomaisen pitkäaikaisessakin altistuksessa hyväksymästä rajasta. DEHP:lle altistumisesta ei ole osoitettu haittoja ihmisillä.
- Plasmanluovuttajilta otetaan kerran vuodessa ylimääräiset verinäytteet (veren immunoglobuliini- ja proteiininäytteet), joilla seurataan luovuttajaturvallisuutta.

Henkilökuntamme vastaa mielellään kysymyksiin.

## INFORMATIONSPAKET FÖR PLASMAGIVARE

I så kallad aferesgivning samlar en maskin endast in den önskade blodkomponenten, såsom plasma (plasmaferes), och returnerar de andra komponenterna tillbaka till blodgivarens blodomlopp.

Donerad plasma används som råvara för plasmaläkemedel. Plasmakomponenter kan användas för att tillverka olika typer av läkemedel, såsom koagulationsfaktorer för patienter med blödarsjukdom och läkemedel för patienter med antikropsbrist samt brännskade- och shockpatienter.

### Speciella krav på plasmagivare

- Givaren ska väga minst 60 kilo.
- Givarens kroppsmasseindex (BMI) får vara högst 40.
- Intervallet mellan aferesgivningar ska vara minst 14 dygn.
- Intervallet mellan aferes- och helblodsgivning ska för män vara minst 30 dygn och för kvinnor 45 dygn.
- Plasma kan ges högst 25 gånger per år.
- Givaren vägs på plats och frågas om sin längd för att exakt rätt mängd plasma ska kunna tas.
- Vid plasmagivning behöver inte vissa av kriterierna som är giltiga för helblodsdonation beaktas. Frågorna som kartlägger dessa kriterier (resor och boende utomlands) markeras separat i hälsofrågeformuläret med notationen "ej relevant för plasmagivning".

### Plasmagivning

- För plasmagivning bokas alltid tid i förväg.
- Innan plasmagivningen bör du dricka tillräckligt och äta lätt. Vi rekommenderar att du dricker ordentligt redan dagen innan (totalt cirka två liter vatten eller motsvarande vätska), samt minst en halv liter ett par timmar före plasmagivningen.
- Plasmamängden som ges varierar mellan 500 och 850 ml, beroende på vikt, längd, kön och tidigare plasmagivningar.
- Givningen tar ca 45 minuter.
- Du kan när som helst begära att givningen avbryts.
- Förlorad plasma ersätts på cirka en vecka och mot slutet av plasmagivningen får du en koksaltinfusion som ersättning för vätskeförlusten.
- Vid aferesgivning förlorar man mindre järn än vid helblodsgivning. Riskgrupper får vid behov järntabletter i samband med aferesgivning. Det är viktigt att plasmagivarna får tillräckligt järn också ur sin kost.
- Från aferesmaskinens engångsplastdelar löser sig en liten mängd plastmjukgörare DEHP. Även de största uppmätta tillförda halterna av DEHP på givningsdagen är ändå bara under hälften av det gränsvärde som myndigheterna godkänt vid långvarig exponering. Det har inte uppvisats skador på människor av DEHP-exponering.
- Extra blodprov (test för immunoglobulin- och proteinvärden) tas en gång per år av plasmagivare för att övervaka säkerheten för givaren.

Vår personal svarar gärna på frågor.

## **DONOR INFORMATION LEAFLET, PLASMA DONORS**

Apheresis involves a machine that only collects the desired blood component, such as plasma, and returns all other components to the donor's circulation.

The donated plasma can be used as raw material for plasma-derived medicinal products, such as albumin for patients with burns or in shock, coagulation factors for patients with bleeding disorder and medicines for patients with immunodeficiency.

### **Specific requirements for plasma donors**

- The donor must weigh at least 60 kilograms.
- The donor's body mass index (BMI) must be lower than 41.
- The minimum interval for donations by apheresis is 14 days.
- The minimum interval between apheresis and whole blood donation is 30 days for male and 45 days for female donors.
- The maximum number of plasma donations per year is 25.
- The donor is weighed on site and will be asked how tall they are in order to take exactly the right amount of plasma.
- In plasma donation, some of the donor criteria that are valid for whole blood donation do not need to be taken into account. The questions mapping those criteria (travelling or living abroad) are marked separately in the health questionnaire with the notation "not relevant for plasma donation".

### **Donation of plasma**

- Appointments for plasma donation are always booked in advance.
- Drink sufficiently and eat lightly before plasma donation. We recommend drinking a total of 2 liters of water or other fluids already on the previous day before plasma donation and half a liter a couple of hours before plasma donation.
- Each donor donates 500-850 ml plasma (based on weight, height, sex and previous plasma donations).
- The donation process takes around 45 minutes.
- You may request interruption of the donation at any stage.
- The plasma will be replenished in a week and by the end of the donation you will get a saline infusion as fluid replacement.
- In plasma donation you lose less iron than in whole blood donation. Donors at high risk for iron deficiency are given iron supplements on their donation visit. It is also important for blood donors to get enough iron from their diet.
- A small amount of plastic softener DEHP dissolves into the donor's bloodstream from the disposable plastic parts used in apheresis equipment. However, even the largest doses of DEHP measured on a donation day have been less than half of the officially accepted limits, even for long-term exposure. No ill-effects have been demonstrated in humans due to exposure to DEHP.
- Extra blood samples (tests for immunoglobulin and protein levels) are taken once a year from plasma donors to monitor donor safety.

Our staff will be happy to help you if you have any questions.